

Logistika pod lupou

**LOGISTICKÝ
MONITOR**

Inováciami i ďalšími témami dôležitými pre rozvoj logistiky sa zaoberajú špecifické internetové noviny na Slovensku – Logistický monitor. Je to fórum pre firmy, odborné združenia i technické univerzity.

Foto: archív monitoru

Monitoruje informácie pre tých, ktorí sa aktívne podieľajú na rozvoji logistiky u nás. Poskytuje priestor pre autorské príspevky i diskusiu. Viac sme sa o projekte porozprávali s jeho koordinátorom Jaroslavom Horečným.

Logistický monitor má najviac návštevníkov zo Slovenska ale mnoho ich je i z Česka. Im a ďalším záujemcom o logistiku zadarmo poskytujete odborné informácie. Ktoré námety rezonujú na stránkach monitoru?

Jaroslav Horečný: Neustále širšie možnosti v komunikácii a informačných technológií predstavujú nové možnosti a výzvy v logistických projektoch. Chceli by sme, aby rezonovali na stránkach Logistického monitora. Tiež, aby sa logistike, ktorá zvyšuje konkurenčnú schopnosť, venovalo čoraz viac odborných pracovníkov a podnikateľov. Logistika ako pojem sa používa či zneužíva ako módne zaklínadlo bez skutočného pochopenia jeho obsahu a dopadov na výsledky praxe.

V čom to spočíva?
Horečný: Najčastejšie sa spája s riadením

materiálových tokov, aj keď jej obsah je oveľa širší. Týka sa komplexných procesov v systémoch a umožňuje udržiavať stabilitu systémov až po dosahovanie stavu ich „samoriadenia“, samoregulácie pri vynakladaní primeraných nákladov. Logistika efektívne vplyva na výrobnú, technologickú, ekonomickú i sociálnu činnosť podnikov.

Koľko záujemcov navštívilo Logistický monitor od založenia?

Horečný: Od roku 2003 sa počet návštev zvyšoval postupne tak, ako si projekt získaval dôveru a ponúkal čoraz viac odborných informácií získaných monitoringom a z autorských príspevkov. V roku 2010 sme sa tešili z milióntej návštevy od založenia. Na konci roka 2013 sme dosiahli 3,435 milióna návštev.

Koľko je to ročne?

Horečný: Priemerne mesačne máme okolo stotisíc návštev, ročne je to vyše milióna. Myslím, že toto už možno považovať, vzhľadom na úzke odborné zameranie, za úspech na malom slovenskom trhu. Veľmi dobre spolupracujeme s Katedrou cestnej a mestskej dopravy, Katedrou železničnej dopravy a Katedrou ekonomiky z Fakulty PEDaS v Žilinskej univerzite. Podporujú nás združenia GS1 Slovakia a firmy Colspedia, Colpax a A-trans.

Zaujímajú sa o monitor okrem spomínaných firiem aj ďalšie?

Horečný: Áno a sú to spoločnosti, ktoré organizujú rôzne logistické podujatia alebo ponúkajú produkty využiteľné v logistike. Pôsobia na Slovensku aj mimo neho. Najviac je však takých, ktorí čerpajú z našich informácií, ale nezapájajú sa aktívne do

Z podujatí Logistického monitora: Ing. Jaroslav Horečný na Konferencii Logistika – Ekonomika – Prax 2013 v Žiline

tvorby novín. Tu vidím nevyužitý priestor na odbornú diskusiu a aktívnu firemnú prezentáciu. Zdôrazňujem, že Logistický monitor je otvorený projekt a jeho tvorby sa môže zúčastniť každý odborník alebo spoločnosť.

Kto sú najčastejší autori odborných príspevkov?

Horečný: Aktívnejší sú teoretickí pracovníci a pedagógovia, podnety a prípadové štúdie z praxe sú zatiaľ zriedkavé a tu očakávam do budúcnosti viac. Logistický monitor je nasledovník časopisu Špeditér, ktorý vydával Zväz zasielateľov a logistiky v rokoch 1992 až 1996, pokiaľ sídlil v Žiline. V súčasnosti sa logistike venujú tlačené médiá (Transport a logistika, Systémy logistiky), ktoré Logistický monitor podporuje.

Pripravíte aj v tomto roku medzinárodnú konferenciu o logistike?

Horečný: Na jar plánujeme usporiadať odborný seminár zameraný na kalkuláciu nákladov v doprave. Tvorba cien v logistike je zaujímavá téma. Na jeseň to bude opäť medzinárodná konferencia Logistika - Ekonomika – Prax. Tu spolupracujeme s pedagógmi z vysokých škôl, najviac zo Žilinskej univerzity. Na obidvoch podujatiach už odznali veľmi zaujímavé príspevky z tvorby cien v doprave, určovania spoločenských nákladov v doprave, spoločné

produktové informácie medzi dodávateľmi alebo automatizácia dispečerského riadenia v hromadnej doprave osôb.

Na Slovensku vyučujú logistiku v univerzitách v Bratislave, Trenčíne, Žiline a Košiciach. Ako im pomáha logistický monitor?

Horečný: Tieto univerzity alebo aj iné organizácie môžu publikovať, informovať, komunikovať, diskutovať o problematike. Môžu na stránkach monitoru informovať o svojich študijných programoch, bakalárskych a diplomových prácach, výsledkoch vo výskume a podobne. Za desať rokov sme zhromaždili množstvo autorských materiálov, ktoré sú dôkazom, že logistika na Slovensku je živá problematika a máme odborné kapacity, kto-

ré posúvajú vedomosti v logistike dopredu.

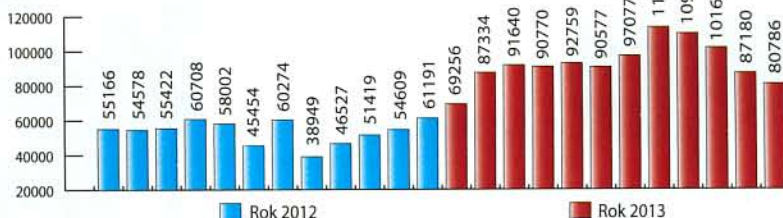
Meníte v tomto roku obsah monitoru, prípadne jeho grafiku?

Horečný: V roku 2013 sme upustili od prezentovania verzie novín v anglickom jazyku a snažíme sa udržať v normálnom chode naplnenie jednotlivých rubrik v slovenčine. Za významné považujeme sledovanie vývoja v globálnych procesoch, najmä identifikácie tovarov a služieb. Sledujeme i produktové informácie prostredníctvom internetovej komunikácie. Obsah Logistického monitoru teda nemeníme, ale skôr ho dopĺňame a rozvíjame v súlade s rozvojom logistických a komunikačných technológií.

↳ **Marián Hudec**

Záujem o monitor rastie

Počet návštevníkov za roky 2012 a 2013

Perfektná logistika. Zvýšený výkon. Po celom svete.

Sú vaše logistické toky prehľadné? Je prepravný čas vášho tovaru dostatočne krátky? Dajú sa vaše skladové zásoby zredukovať a znížiť procesné a fixné náklady? V zložitej sieti zásobovania, skladovania a distribúcie rozhybeme ľudí, tovar a údaje s jasným cieľom: premeniť vašu logistiku na konkurenčnú výhodu. Zažite sami, ako GW hýbe svetom.

Gebrüder Weiss
transport a logistika

Infolinka 18.208 www.gw-world.sk

Výmena myšlienok a skúseností

V žilinskej Villa Nečas sa 26. novembra 2013 konal druhý ročník medzinárodnej vedeckej konferencie Logistika – Ekonomika – Prax. Organizátor podujatia Logistický monitor, internetové noviny pre logistiku, vytvoril vhodnú živnú pôdu na prezentáciu znalostí a skúseností z oblasti dopravy, logistiky a ekonomiky s možnou aplikáciou do praxe.

O problematike poplatkov za používanie ciest v cestnej nákladnej doprave informoval **Miloš Poliak**, zo Žilinskej univerzity v Žiline. Načrtol požiadavky právnych predpisov vzťahujúcich sa na spoplatnenie cestnej siete. Priblížil faktory ovplyvňujúce spoplatnenie cestnej siete a poukázal na prístup zo strany dopravcu a jeho rozhodovania pri spoplatnení cestnej siete.

Pavol Ceniga

Metóda ABC – manažérska technika kalkulácie nákladov v logistike, bola hlavná téma prednášky **Pavla Ceniga**, zo Žilinskej univerzity v Žiline. Čím vyspelejšia je ekonomika krajiny, tým väčší rozsah logistických výkonov sa v nej odohráva. S rastom ekonomiky sa zvyšuje podiel logistických nákladov a klesá podiel nákladov na spracovanie. Tendencie relatívneho rastu logistických nákladov však podľa neho nemusia znamenať absolútne zvyšovanie výdavkov podnikov na logistiku. Jedným z prostriedkov, ako dosiahnuť zvyšovanie

efektívnosti, je riadenie nákladov a prínosov orientované na vzťah k činnostiam, aktivitám a procesom. Koncept, ktorý sa v tejto súvislosti ponúka, je metóda Activity-Based Costing ponímaná ako manažérska technika v oblasti kalkulácie nákladov.

Metóda ABC rozpoznáva príčiny vzniku nákladov, čím ovplyvňuje ich výšku s cieľom lepšieho využitia zdrojov podniku.

PPP projektmi v doprave a možnosťami ich financovania sa zaoberal **Stanislav Hreusík**, (Žilinská univerzita v Žiline). Poukázal na fakt, že financovanie PPP projektov si vyžaduje stanoviť presné podmienky platobného mechanizmu, kontroly a rozloženia rizík. Parametre prenosu rizík na súkromného partnera vymedzujú o. i. vzťah PPP k rozpočtu verejnej správy. Upozornil, že na úrovni EÚ existujú viaceré podporné finančné mechanizmy. Prvý, hybridný model financovania projektov PPP spočíva vo využití nenávratných finančných príspevkov z európskych fondov ako dodatočného zdroja krytia celkových výdavkov verejného partnera projektu. Druhý model počíta s využí-

tím nástroja TEN-T v kombinácii s PPP projektmi. V tomto prípade je využitie nástroja vymedzené tzv. spoločným záujmom a dopravnými koridorami, ktoré sú definované na centrálnej európskej úrovni.

O tom, prečo potrebuje podnikateľský a priemyselný sektor prioritne úsek diaľnice D1 Višňové – Martin, diaľnicu D3 a rýchlostné cesty R3 a R6, hovoril **Ján Mišura**, riaditeľ SOPK Žilina. S Českom máme približne 15-percentný obrat zahraničného obchodu, s Nemeckom 20-percentný. Na to potrebujú podnikatelia trasu diaľnice R6/R49

Púchov-Zlín a D3/11/E75/R68 Žilina-Svrčinovec-Trinec-Ostrava. Na margo priorit exekutívy SR si treba podľa neho všimnúť, že podiel Maďarska na zahraničnom obchode je len 8% a s Balkánom 10%. Česká strana dlhé roky tlačí na Slovensko, aby rozostavalo svoje úseky k českej hranici, pričom Maďarsko oznámilo Slovensku, že vzhľadom na intenzitu dopravy z Miškolca na Košice po Milhošť postačuje súčasná cesta prvej triedy. J. Mišura si myslí, že slovenská strana akoby už 12 rokov stratila správny smer a presadzuje úseky diaľnic s nižšou intenzitou dopravy, kadiaľ nevedie hlavný európsky koridor, ani hlavný smer exportu. Poľsko a Česko ponúkajú koordináciu pri výstavbe diaľnic. Maďarsko ju odmieta dokedy nebude vyššia intenzita dopravy. Bez koordinácie priorit vo výstavbe diaľnic so zahraničím je to pre SR krajne neekonomické.

Alica Kalašová a **Jozef Masár** zo Žilinskej univerzity sa venovali špecifickým aspektom ekonomiky nadrozmernej dopravy. Každá nadrozmerná a nadmerná preprava sa na Slovensku stále chápe ako preprava s negatívnym vplyvom predovšetkým na stav pozemných komunikácií. Tento uhol pohľadu treba zmeniť. Bude potrebné vytvoriť flexibilné a zrozumiteľné legislatívne prostredie. Žiadny dopravca nebude mať záujem obmedziť počet vozidlových súprav, a tým znížiť emisie CO₂, ak bude musieť vynakladať enormné finančné prostriedky na povolenia súvisiace s prevádzkovaním nadrozmernej a nadmernej prepravy.

Koncept marketingovej komunikácie logistickej firmy rozobral v prípadovej štúdii firmy VALIN **Jaroslav Horečný**, zástupca spoločnosti A-TRANS s.r.o. Poznamenal, že menšie logistické a iné firmy sa následkom pohybov a rôznych tlakov na trhu dostávajú do pozície hľadania nových príležitostí a spájania s inými spoločnosťami.

V zložitom období zlúčenia dvoch firiem s rôznym obsahom činností, obidve hľadajú riešenie na komunikáciu smerom von k okoliu aj dovnútra pre pochopenie zmien vlastnými pracovníkmi. Spoločnosti sú nútené vyhľadávať aj obsahovo iné činnosti a príležitosti ako vykonávali doteraz. Jedným z riešení v takýchto situáciách môže byť spojenie s inou spoločnosťou, ktorá vykonáva aj obsahovo iné činnosti a tak získať náhradu za nedostatočnú diverzifikáciu, zachovať svoje aktíva a postavenie na trhu.

V oblasti marketingovej komunikácie nastáva však pre spoločnosť úplne nová situácia charakteristická nutnosťou nájsť novú koncepciu komunikácie, aby sa udržal kompaktný prejav spoločnosti smerom navonok s ohľadom na rôznosť činností. Perspektívne sa síce predpokladá, že spoločnosť bude znižovať počet činností a bude pokračovať len v efektívnejších, v čase zlučovania a hľadania nových príležitostí na trhu je však k tomuto stavu ešte ďaleko.

Alexander Sotník

Ján Mišura

Transeurópska
dopravná sieť
- hlavné koridory

Nové prvky v doprave a logistike

Hovorili o nich odborníci na nedávnej medzinárodnej konferencii v Žiline. Bola zameraná na ekonomiku dopravy, logistiky a prezentáciu skúseností zo vzájomnej spolupráce medzi univerzitnými výskumnými pracoviskami a podnikmi z praxe.

Dopravná infraštruktúra. V Európskej únii sa pripravuje jej komplexné rozšírenie, ktoré povedie k vzniku efektívnej európskej dopravnej siete spájajúcej 28 členských štátov. Podporí ich rast a konkurenčnú schopnosť. V rokoch 2014 až 2020 dá Únia do dopravy 26 miliárd eur. Dôjde k modernizácii infraštruktúry a bude sa optimalizovať osobná doprava po celej únii. „Do roku 2050 má byť väčšina občanov a firiem maximálne polhodiny od tejto komplexnej dopravnej siete. Umožní bezpečnejšiu a menej preťaženú dopravu, jednoduchšie a rýchlejšie cestovanie,“ povedala prof. Alica Kalašová zo Žilinskej univerzity.

Moderná doprava. Pre výkonné európske hospodárstvo má zásadný význam. Do roku 2050 predpokladáme nárast nákladnej dopravy o 80 percent, osobná doprava sa zvýši o viac ako polovicu. V tejto súvislosti treba riešiť chýbajúce spojenia, najmä v cezhraničných úsekoch, ktoré sú rozhodujúcou prekážkou voľného pohybu tovaru a osôb v členských štátoch i medzi nimi. Hlavne je potrebné zlepšiť spojenie medzi východnou a západnou Európou, a to vytvorením novej dopravnej infraštruktúry, alebo modernizáciou súčasnej. Treba zvýšiť interoperabilitu medzi členskými štátmi. Investície do dopravnej infraštruktúry

by mali prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov v doprave o 60 percent do roku 2050.

Dva hlavné koridory. Prechádzajú cez Slovensko. Prvý je balticko-jadranský, ktorý je jednou z najdôležitejších transeurópskych cestných a železničných osí. Spája Baltické more s Jadranským a prebieha naprieč priemyselnými oblasťami na juhu Poľska (Horné Sliezsko), Viedňou a Bratislavou, východnou oblasťou Álp a severným Talianskom. Jeho súčasťou sú dôležité železničné projekty ako napr. Semmeringový tunel a Koralmská železničná trať v Rakúsku, ako aj cezhraničné úseky medzi Poľskom, Českom a Slovenskom.

Druhý koridor je rýnsko-dunajský, ktorého chrbticu tvorí prieplyv Mohan-Dunaj a spája centrálné regióny okolo Štrasburgu a Frankfurtu cez južné Nemecko s Viedňou, Bratislavou, Budapešťou a nakoniec s Čiernym morom. Navyše k nemu patrí významná odbočka spájajúca Mníchov s Prahou, Žilinou, Košicami a ukrajinskú hranicu. V rokoch 2014 až 2020 investuje EÚ do týchto hlavných dopravných sietí zhruba 250 miliónov eur.

Logistika a konkurencia. Obidva ukazovatele sú dôležité pre firmy. Mali by neustále merať

svoje logistické náklady, aby mohli identifikovať výrazné odchýlky od vopred určených cieľov a zároveň na ne reagovať zavedením potrebných opatrení. „Hlavným logistickým i podnikovým cieľom by malo byť uspokojenie požiadaviek zákazníkov. Od toho sa odvíjajú i jednotlivé logistické vnútorné ciele, ktoré pomáhajú zabezpečiť potrebnú výkonnosť, čiže rýchlosť toku, flexibilitu, primeranosť nákladov, nízku viazanosť kapitálu a podobne,“ zdôraznila Petra Gavráková zo Žilinskej univerzity.

Ako zistiť možnosti podniku. V súčasnosti existuje viacero metód a spôsobov merania výkonnosti jednotlivých činností a aktivít podniku. Najčastejšie sa používa benchmarking pre identifikáciu silných a slabých stránok činností podniku, ktoré ovplyvňujú jeho výkonnosť a tvorbu hodnoty. Rozšírená je i Balanced Scorecard (BSC), ktorá prepája stratégiu podniku s operatívnymi činnosťami a umožňuje sledovať komplexnejšie parametre jeho výkonnosti. Metodika SCOR modelu (Supply-Chain Operations Reference-model) meria výkonnosť dodávateľských reťazcov a vyvíja ju nezávislá nezisková organizácia Supply Chain Council.

✧ **Marián Hudec**

Užitočné fórum
odborníkov:
skúsenosti
s logistikou
v praxi

Študijné programy
vytvárame na
základe aktuálnych
požiadaviek praxe:
prof. Anna Križanová,
PhD, dekanka
FPEDAS ŽU

Logistika a ekonomika v praxi

V Žiline sa koncom novembra stretli odborníci na logistiku na prvej medzinárodnej konferencii s názvom LOGISTIKA - EKONOMIKA - PRAX, ktorú zorganizovali internetové noviny pre logistiku – Logistický monitor.

Foto: T. Marták

**LOGISTICKÝ
MONITOR**

Internetové noviny pre logistiku

Zúčastnili sa na nej vysokoškolskí pedagógovia z logistiky, dopravy, ekonomiky a ostatných príbuzných odborov ako aj odborná verejnosť. Prezentovali skúsenosti a vedomosti zo spomínaných odborov a hovorili aj o dlhodobej spolupráci medzi univerzitami a logistickými firmami.

Kľúčové sú terminály, najmä pre rozvoj dopravy na Slovensku. „Predpokladáme, že do roku 2015 budú v prevádzke terminály intermodálnej prepravy v Bratislave, Leopoldove, Žiline a Košiciach. Ako súčasť logistických centier budú jednotne riadené a poskytnú terminálové služby nediskriminačne podľa práva Únie. Ministerstvo si túto skutočnosť uvedomuje a aj napriek prebiehajúcej finančnej kríze eurozóny hodlá nasadiť všetky sily pre urýchlenie rozvoja dopravnej infraštruktúry. Pri Zvolene plánujeme v rokoch 2014 až 2019 vybudovať ďalší terminál,“ informoval Peter Kačala z ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja.

Služby pre každého. Dodal, že v roku 2012 boli vo verejných výberových konaniach vybratí zhotovitelia terminálov v Žiline a Košiciach, tento rok sa s výberom počíta pre terminály v bratislavskom prístave a Leopoldove. O tri roky budeme mať na Slovensku sieť moderných verejných intermodálnych terminálov, ktoré vytvoria základné podmienky pre ďalší rozvoj kombinovanej

dopravy, najmä však kontinentálnej, v ktorej sme stále na začiatku. Poskytovanie ich služieb bude nediskriminačné pre ktorékoľvek účastníka prepravného reťazca. V susedstve verejných terminálov sa plánujú vybudovať logistické sklady, čím sa vytvorí synergický efekt logistických centier a podporí sa logistika.

Žilinská univerzita. Má veľa odborníkov, ktorí sa roky sústavne zaoberajú logistikou, predovšetkým na Fakulte prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov. Aj na spomínanej konferencii sa prezentovali zaujímavými poznatkami. Ide napríklad o optimalizáciu obstarávacej logistiky vo výrobnom podniku, ako je redukcia zásob, skracovanie dodania vstupných materiálov, zavedenie just in time, vytvorenie konsignačných skladov alebo zabezpečovanie plynulosti materiálových tokov podniku prostredníctvom koncepcie 5S. Toto všetko môže firmám pomôcť znížiť náklady.

Pre potreby praxe. Fakulta má 60-ročnú tradíciu vo vysokoškolskom vzdelávaní, ako povedala jej dekanka, profesorka Anna Križanová: „Študentov vzdelávame v rámci akreditovaných študijných programov, ktoré vytvárame aj na základe aktuálnych požiadaviek praxe. Každý študijný program podlieha schváleniu akreditačnou komisiou, za každý zodpovedá garant. Pri bakalárskom štúdiu je to spravidla docent a pri inžinier-

skom štúdiu profesor. Garanti pracujú na katedrách, ktoré spolupracujú s príslušným ministerstvom, verejnou správou, štátnou a podnikateľskou sférou“.

Uplatnia sa. Pani dekanka zdôraznila, že študenti fakulty v rámci svojho študijného plánu v niektorých študijných programoch absolvujú odbornú prax vo firmách. Členmi komisií pre štátne skúšky sú okrem pedagógov aj významní odborníci z firiem a organizácií. Na základe komunikácie fakulty a absolventov jej študijných programov fakulta sleduje uplatnenie absolventov v praxi. Napríklad z vyše 600 absolventov vlni úrad práce evidoval 29 absolventov fakulty inžinierskeho štúdia a dvoch bakalárskeho štúdia.

Letecká doprava. Jej infraštruktúru tvorí na Slovensku šesť dopravných letísk, okrem košického letiska vlastní alebo spoluvlastní všetky ostatné štát (Bratislava, Poprad, Sliač, Piešťany, Žilina). A práve tieto letiská potrebujú finančné injekcie na prevádzku aj na investície do rozvoja, ktoré štát nemá k dispozícii v dostatočnom objeme. „V súčasnej ekonomickej situácii je štát ako vlastník nespokojný, že musí letiská finančne podporovať. Všetky sú však dopravnou infraštruktúrou, ktorá plní verejnoprospešnú funkciu,“ dodal Ján Stehlík, člen predstavenstva Letiskovej spoločnosti Žilina.

✉ **Marián Hudec**

Prirodzení spojenci

INTERNETOVÝ LOGISTICKÝ PORTÁL Vznikol v Žiline, zaoberá sa logistikou na Slovensku a umožňuje užívateľom lepšie sa orientovať v rastúcom množstve informácií z tejto oblasti.

Skupina ľudí stojaca pri vzniku projektu prekonáva tradičné bariéry firemných hraníc a otvára priestor pre komunikáciu v tejto oblasti pre všetkých. Ide o zber informácií z logistiky a ich zoskupenie.

Vznik projektu. "Je tu priestor pre autorské informácie, príspevky i pre diskusiu. Cieľovou skupinou sú pracovníci vykonávajúci logistické činnosti vo firmách i organizáciách, pedagógovia v technických univerzitách a študenti. Logistický monitor je otvorený projekt, na tvorbe ktorého sa môže zúčastniť každý, kto má záujem," informoval vedúci projektu Jaroslav Horečný.

Privatizujúce a rozvíjajúce sa Slovensko deväťdesiatych rokov v logistike akoby nechcelo vnímať globalizáciu ako základný trend v európskej aj svetovej ekonomike. Zasielateľské spoločnosti, ktoré vznikli v tomto období, boli poznačené krivým pohľadom dopravcov, ktorí sa len neochotne delili o časť finančného koláča z prepravného trhu. Zasielatelia si v tichosti chránili svoje obchody, médiá sa problematike nevenovali, nepomohlo ani premenovanie Zväzu zasielateľov na Zväz logistiky a zasielateľstva Slovenskej republiky.

Monitor logistiky. Reálne sa premenovaním veľa nezmenilo, navyše zväz donekonečna riešil svoje vnútorné problémy a o to menej

komunikoval s okolím. Zahraničné spoločnosti, ktoré sa na trhu objavili, sa venovali najmä príprave svojich pracovníkov podľa firemných tradícií a pozorovali vývoj na Slovensku vo vzťahu k Európskej únii. Pre určenie cieľov a obsahu projektu Logistický monitor v tejto atmosfére bolo dôležité vnímanie globalizačných trendov vo svetovej ekonomike, ktoré nemohli obísť ani Slovensko.

Silné zázemie. Logistický portál podporujú pedagógovia zo Žilinskej univerzity, predovšetkým z katedier ekonomiky, manažérskych teórií, cestnej a mestskej dopravy a železničnej dopravy. Títo odborníci tvoria odbornú skupinu, ktoré sa zaoberajú logistikou. Na portáli spolupracujú aj firmy A.Trans v Žiline, GS1 Slovakia v Žiline, Colpax v Považskej Bystrici, EuroKontor a Zväz logistiky a zasielateľstva SR. Logistický portál od svojho vzniku prešiel veľkým vývojom. Od vytvárania základného obsahu a formy cez naplnenie rubriky až po vytvorenie webstránky v angličtine. Potom mohli jeho tvorcovia prezentovať portál na odborných podujatiach na Slovensku v Česku a Maďarsku. Popri tom sa vylepšovala jeho grafická úprava a prešiel na novú programovú bázu.

„Redakčný systém Joomla umožňuje fulltextové vzdelávanie, presun informácií z predchádzajúceho systému na súčas-

ný, zaškolenie na systém i novú grafiku. Postupne sme zvýšili záujem o logistiku u nás, vznikli nové médiá a podujatia," dodal Horečný.

Nové ciele. Vyplývajú z postavenia logistiky v hospodárstve i vo firmách. Čoraz viac sa znižujú náklady, zvyšuje sa efektivita výroby a rozhoduje aj rýchla informovanosť. Ku slovu sa dostal internet. „Súčasná požiadavka trhu vyžadujú okamžitú reakciu a pružnosť na rastúce nároky zákazníkov na dopravné, distribučné a skladovacie služby. Interaktívne médiá majú v tomto smere veľký význam. Logistický monitoring ponúka možnosť ako využiť tento priestor a osloviť užívateľa, lepšie sa orientovať v množstve informácií, usporiadať a selektovať ich. Zároveň ponúka interaktívne prostredie pre všetkých návštevníkov, aby čo najviac prispeli k tvorbe obsahu monitoringu," zdôraznil Jaroslav Horečný.

Systémové riešenia. V logistike sú konkurenčnou výhodou pre firmu, ktorá umožňuje pracovať efektívnejšie a prežiť. Vhodné prostredie pre tieto procesy vytvára čoraz dokonalejšie technologické prostredie. Nikdy v doterajšej histórii ľudskej

Počet návštevníkov za roky 2007 a 2008

“Logistický monitor je otvorený projekt, na tvorbe ktorého sa môže zúčastniť každý”

Jaroslav Horečný, vedúci projektu

spoločnosti nebol taký jednoduchý a rýchly prístup k informáciám a taká jednoduchá ich vzájomná výmena, ako je to dnes. A to je len začiatok. Možnosť priebežného sledovania tovarových tokov, identifikácia tovarov pomocou rádiových čipov, GPS navigácia, zlacňujúci sa prenos informácií a ďalšie akcelerujúce faktory dávajú predpoklady a priestor pre špeciálne individuálne riešenia, ktoré boli doteraz nemožné.

Podľa Horečného v nasledujúcich rokoch bude potrebné, aby sa pomocou portálu prekonala slovenská uzavretosť v logistike. Dobré výsledky sú už v spolupráci s Českom. Bude potrebné skoordinať aj spoluprácu so Zväzom logistiky a zasielateľstva SR a užšie spolupracovať s praxou.

Marián Hudec

IKB Leasing - operatívny leasing strojov výhodnejší aj napriek lacným úverom.

Konkurencia, technický pokrok a stále prísnejšie požiadavky na kvalitu produkcie vytvárajú u slovenských výrobných spoločností stále väčší tlak na rýchlejšiu modernizáciu strojového parku. To so sebou prináša čoraz častejšiu potrebu hľadať optimálne modely financovania investícií. Veľmi úspešným nástrojom je tzv. operatívny leasing strojov.

Napriek ponuke produktov bankových inštitúcií ostáva leasing stále najvýhodnejším nástrojom financovania modernizácie technologického vybavenia. Vypláti sa ako po stránke nákladovosti, tak aj po stránke dostupnosti. Navyše nevyžaduje také zaistenie ako úver a je administratívne menej náročný.

Nižšie splátky pomôžu.

Trend postupného predlžovania doby trvania leasingových zmlúv výrazne odľahčil likvidite slovenských firiem. V súvislosti sú už bežné päťročné aj dlhšie trvajúce leasingové obchody, ktoré znamenajú rozloženie ceny stroja do dlhšieho časového obdobia, a tým prinášajú leasingovému nájomcovi aj zníženie výšky splátok. Ďalšie zníženie výšky splátok je možné dosiahnuť kalkuláciou zostatkovej hodnoty.

Spätný odkup.

Často využívaným prostriedkom, ako znížiť riziko z leasingového obchodu, je záruka spätného odkúpenia dodávateľom. Tomuto trendu sa bráni spoločnosť IKB Leasing, ktorá vďaka svojim skúsenostiam na trhu použitých strojov takéto záruky nevyžaduje a skôr hodnotí kvalitu podnikateľského zámeru v kombinácii s plánovanou investíciou a doterajšími výsledkami podnikateľa.

IKB Leasing – operatívny leasing.

Na potreby modernizácie strojového parku reaguje model operatívneho leasingu, ktorý ponúka spoločnosť IKB Leasing. Jeho základnou myšlienkou je stroj nevlastniť, ale využívať ho. Oproti doposiaľ prevažne používanému finančnému leasingu, kedy klient v zmluvne stanovenej dobe zaplatí

celú obstarávaciu cenu stroja, využíva operatívny leasing zmluvu v podstate len nájomnú. Pri financovaní prostredníctvom operatívneho leasingu platí leasingový nájomca iba využívanie predmetu leasingu. V súčasnosti leasingových splátok takto neuhradí celú obstarávaciu cenu. Vďaka individuálne stanovenej zostatkovej hodnote objektu je možné leasingovú zmluvu prispôbiť finančnému toku leasingového nájomcu, a po skončení doby platnosti zmluvy môže byť objekt vrátený leasingovej spoločnosti, predaný alebo ďalej prenajímaný leasingovému nájomcovi. Tento produkt nemá zo zákona obmedzenú dobu trvania a odpovedá účtovným štandardom US-GAAP, resp. IFRS. Finančnú úsporu môže užívateľ stroja premietnuť do cien, poprípade investovať do ďalšieho rastu spoločnosti.

IKB Leasing SR, s.r.o. Tel. +421 2 4911 2700 Fax +421 2 4911 2710 Email: info@ikb-leasing.sk

www.ikb-leasing.sk

Všade tam, kde sa inováčné cykly skracujú, je nutné, aby boli podnikatelia schopní reagovať okamžite - napríklad modernizáciou strojového parku. Ak sa rozhodnete pre IKB Leasing, vytvoríte vášmu podnikaniu priestor pre realizáciu nových investícií. Na mieru ušité leasingové koncepty oceníte hlavne vtedy, keď očakávate atraktívnu ponuku na financovanie vami vybraných strojov. Priemyselné leasingové modely vám ponúkame aj v tom prípade, keď potrebujete podporiť vaše produkty výhodným financovaním. Radi vás osobne oboznámime čo pre vás môžeme urobiť. Urobte uvážené podnikateľské rozhodnutie a kontaktujte nás.

- operatívny leasing
- finančný leasing

IKB Leasing. Správne strategické rozhodnutie.

Operatívna modernizácia
vyžaduje dlhodobé
koncepty.
Výber správneho
leasingového partnera
umožní jej okamžitú
realizáciu.

- Nemecko
- Francúzsko
- Poľsko
- Slovensko
- Česká republika
- Maďarsko
- Rakúsko

IKB
Leasing

Konečne je tu niečo pre logistiku – „Logistický monitor“

LOGISTICKÝ MONITOR

Logistika je na Slovensku doslova neustáleným pojmom, mnoho ľudí má už na význam tohto pojmu rôzne názory, všetci sa však zhodnú na tom, že na Slovensku je nedostatok verejného záujmu o logistiku, že tu máme málo aktivít, ktoré by oslovili zahraničných partnerov, investorov či nadnárodné spoločnosti a že ministerstvo dopravy a ministerstvo hospodárstva miesto koordinovanej podpory logistiky si navzájom pohadzujú činnosť logistiky raz smerom k hospodárstvu inokedy smerom k doprave.

Prítom by stačilo jednoducho vziať si príklad zo susednej Českej republiky, kde má logistika jasné postavenie tak v rezorte dopravy, ako aj v rezorte hospodárstva.

Dalo by sa povedať, že vzhľadom na tradíciu i dlhoročnú jedinečnosť Žilinskej univerzity vo vzdelávaní v oblasti dopravy je Žilina „intelektuálnou kolískou“ slovenskej dopravnej spoločnosti. Doprava však už dnes zďaleka nie je len o preprave tovaru z miesta na miesto podľa potrieb objednávateľa. Previazanosť dopravy s výrobou a najmä obchodnými refazcami dopravu zaradili ako nedeliteľnú súčasť logistiky a dnes môžeme vlastne hovoriť aj o dopravnej logistike, ku ktor-

rej často patrí okrem dopravných služieb aj skladovanie a distribúcia v danom čase. V tomto smere, teda v perspektíve vybudovania veľkoskladov a distribučných centier sa Slovensko pre vyspelú Európu stáva stále atraktívnejšie. V Čechách už majú priame zastúpenia a vybudovanú sieť takmer všetky nadnárodné obchodné a distribučné siete. Na rade je Slovensko, pretože má nielen výbornú polohu pre distribúciu, ale je relatívne bezpečné, má nízku réžiu, lacnú pracovnú silu a aj ceny reálií sú nepomerne nižšie ako na západ od nás. To robí zo Slovenska pre rozvoj logistiky priam ideálnu krajinu. Európa však musí o nás mať ľahko dostupné informácie, subjekty musia byť pripravené participovať na realizácii projektov a ich územnom prevádzkovaní. Najmä pre tento cieľ podporujeme „Žilinskú skupinu“ v realizácii otvorenej internetovej stránky pod názvom **Logistický monitor** a považujeme túto činnosť za nádejnú a perspektívnu. Cieľom tohto projektu

je zber informácií z oblasti logistiky a ich zoradenie. Redakčná skupina chce poskytnúť priestor aj pre autorské informácie a príspevky a tiež pre odbornú diskusiu. Logistický monitor je otvorený projekt, na tvorbe ktorého sa môže zúčastniť každý. Na podporu tých, ktorí si uvedomujú potrebu rozvoja tejto činnosti, na podporu vyučujúcich a študujúcich v tomto odvetví chce **Logistický monitor** monitorovať dostupné informácie z logistiky a zároveň v anglickej verzii predstaviť svet logistiky na Slovensku a subjekty pôsobiace v logistike, distribúcii a dopravných službách. Koordinátorom projektu je Ing. Jaroslav Horečný (Colspedia, s. r. o., Žilina), ktorému svoje podnety a pripomienky môžete zaslať na e-mail: logistika@colspedia.sk

Organizačný garant projektu je Ing. Jozef Federič (Colspedia, s. r. o., Žilina), ktorý zatiaľ najvýraznejšie finančne podporil vznikajúci projekt. Odborné skupiny tvoria: **Katedra ekonomiky Ži-**

linskej univerzity: Prof. Ing. Štefan Cisko, CSc., Ing. Pavel Čeniga, Ing. Pavol Král, Ing. Peter Majerčák, **Katedra manažerských teórií Žilinskej univerzity:** Doc. Ing. Jozef Strišš, CSc., Ing. Monika Rešková, Ing. Radoslav Jankal, Ing. Milan Kubina, **Katedry cestnej a mestskej dopravy Žilinskej univerzity:** Prof. Ing. Jozef Gnap, PhD., Prof. Ing. Jozef Kráľovský, CSc., Ing. Vladimír Konečný, Ing. Miloš Poliak, Doc. Ing. Marián Šulgan, PhD., **Katedra železničnej dopravy Žilinskej univerzity:** Doc. Ing. Jozef Majerčák, PhD., Ing. Alena Bronč-

ková, Ing. Štefan Gregorica, **EAN SLOVAKIA:** Ing. Miroslav Štaffen, Marianna Revallová, **Zväz logistiky a zasielateľstva Slovenskej republiky:** Ing. František Komora, **Dopravné noviny TRANSPORT:** Mgr. Viliam Bujna a webovú stránku realizuje **Výtvarná agentúra A1.**

Na internetovú stránku sa zatiaľ dostanete cez www.colspedia.sk, kde v ľavom spodnom rohu nájdete logo Logistický monitor. Po kliknutí na toto logo sa vám otvorí stránka s rozsiahlym menu v oblasti logistiky. Táto stránka je v štádiu skúšobnej prevádzky a po ustálení všetkých jej funkcií a pripomienok prispievateľov bude mať Logistický monitor vlastnú doménu. Zatiaľ využíva pohostinnosť stránky agilnej firmy Colspedia, ktorej zásluhy týmto počínom v oblasti logistiky narástli do rozmerov, ktoré by mohli byť príkladom aj pre iné spoločnosti pôsobiace v oblasti colno-deklaračných a dopravných služieb.

Text a foto VIB

Wincanton a Philips spoločne v strednej Európe

Spoločnosti Wincanton a Philips sa dohodli na výhradnej spolupráci v stredoeurópskom regióne. Dohoda znamená, že počas nasledujúcich troch rokov bude logistické služby pre divíziu spotrebnej elektroniky koncernu Philips v strednej Európe plne zabezpečovať popredný poskytovateľ riešení v oblasti dodávateľských refazcov – spoločnosť Wincanton. Kontrakt zahŕňa Českú republiku, Slovensko, Poľsko a Maďarsko, kde Wincanton pôsobí prostredníctvom svojich dcérskych spoločností. Aktivita v Českej republike a na Slovensku realizuje Wincanton Trans European CZ.

Generálny riaditeľ Wincanton

Trans European CZ Petr Michálek v tejto súvislosti uviedol: „Ide o kontrakt, ktorý veľmi pozitívnym spôsobom ovplyvní rast hospodárskych výsledkov spoločnosti Wincanton v stredoeurópskom regióne. Spolupráca vznikla aj vďaka tomu, že služby, ktoré poskytuje naša spoločnosť v Českej republike a na Slovensku alebo naši kolegovia v Poľsku a Maďarsku, sú na veľmi vysokej úrovni a spĺňajú požiadavky aj náročných zákazníkov.“

Podľa slov Charlesa Carra, riaditeľa marketingu a komunikácie materskej firmy Wincanton, so sídlom vo Veľkej Británii: „Wincanton v súčasnosti zaznamenáva najrýchlejší rast na stredo-

európskych trhoch, kde je jedným z popredných poskytovateľov zdieľaných i samostatných logistických služieb, skladovania a distribúcie.“ Zo zverejnených informácií o hospodárskych výsledkoch spoločnosti Wincanton vyplýva, že skupina v období apríl–september 2003 dosiahla obrat 845,4 miliónov libier, čo v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka predstavuje nárast o 117,2 %. Upravený prevádzkový zisk pred zdanením bol vyčíslený na 19,8 miliónov libier, čo predstavuje zvýšenie o 31,1 %.

Na raste príjmov skupiny sa pozitívnym spôsobom podieľala minuloročná akvizícia spoločnosti P&O Trans European, ktorú

Wincanton odkúpil za 152,5 miliónov libier. Výkonný riaditeľ skupiny Wincanton Paul Bateman povedal: „Naše nedávne akvizície nás posunuli na pozíciu jedného z lídrov v oblasti logistických služieb v celoeurópskom meradle. Napriek tomu, že máme za sebou veľmi dobré výsledky, sústreďujeme svoj potenciál na ďalšie rozšírenie aj rozvoj skupiny Wincanton.“

Wincanton je druhá najväčšia britská logistická, skladovacia a dopravná spoločnosť, ktorá ovláda 10 % britského trhu distribúcie a dopravy tovaru. Firma vytvára logistickú sieť, ktorá pokrýva 15 krajín Európy, vlastní 5 200 automobilov a prevádzkuje viac ako sto distribučných stredísk s celkovou plochou väčšou ako 1 930 000 m².

Logistický monitor po piatich rokoch

Podpora záujmu o logistiku na Slovensku

Ing. Jaroslav Horečný

Projekt Logistický monitor sa dožíva piatich rokov existencie v mediálnom priestore. Tento internetový portál, ktorý sa tematicky zaoberá logistikou na Slovensku, vznikol v roku 2003 so zámerom oživiť výmenu informácií v danej sfére. Skupina ľudí, stojaca pri zrode internetových novín pre logistiku na Slovensku, si stanovila za cieľ prekonať tradičné bariéry firemných hraníc a otvoriť priestor pre komunikáciu v tejto oblasti pre všetkých.

LOGISTICKÝ MONITOR

Vznik, obsah a ciele projektu

Privatizujúce a rozvíjajúce sa Slovensko deväťdesiatych rokov v oblasti logistiky ako by nechcelo vnímať globalizáciu ako základný trend v európskej aj svetovej ekonomike. Zasielateľské spoločnosti vznikajúce v tomto období boli poznačené krivým pohľadom dopravcov, ktorí sa len neochotne delili o časť finančného koláča z prepravného trhu. Zasielatelia si v tichosti chránili svoje obchody, médiá sa problematike nevenovali, nepomohlo ani premenovanie Zväzu zasielateľov na Zväz logistiky a zasielateľstva Slovenskej republiky. Reálne sa premenovaním veľa nezmenilo, navyše zväz donekonečna riešil svoje vnútorné problémy a o to menej komunikoval s okolím. Zahraničné spoločnosti, ktoré sa na trhu objavili, sa venovali najmä príprave svojich pracovníkov podľa firemných tradícií a pozorovali vývoj na Slovensku vo vzťahu k Európskej únii.

Pre stanovenie cieľov a obsahu projektu Logistický monitor v tejto atmosfére bolo dôležité vnímanie globalizačných trendov vo svetovej ekonomike, ktoré nemohli obísť ani Slovensko, tak dobre geograficky situované v Európe.

Úvodný text projektu z roku 2003 to prezentoval nasledovne:

Súčasný svet sa zmenšuje. Obchod prekročil už v minulom storočí hranice regiónov a stal sa globálnou záležitosťou. Nie je problém niečo vyrobiť, ale je problém výrobok umiestniť na trhu a predáť ho. Výrobcovia a obchodníci hľadajú odbyť na celom svete. V tejto atmosfére čoraz významnejšie je premiestňovanie informácií, polotovarov, tovarov, služieb i ľudskej práce z miest ich výskytu na miesta ich využitia. To je predmetom činnosti, ktoré spoločne nazývame LOGISTIKA. Logistika čoraz viac zasahuje a mení výrobu, obchod, náš život všeobecne.

Na Slovensku o logistike viac hovoríme, ako konáme. Pre podporu tých, ktorí si uvedomujú potrebu rozvoja tejto činnosti, pre podporu vyučujúcich a študujúcich v tomto odvetví chceme monitorovať dostupné informácie z logistiky.

Cieľom projektu je zber informácií z oblasti logistiky a ich zoradenie. Chceme poskytnúť priestor aj pre autor-ské informácie a príspevky a tiež pre diskusiu.

Cieľovou skupinou sú teda pracovníci vykonávajúci logistické činnosti prakticky, pracovníci školstva, študenti, pracovníci výrobných sfér, zaoberajúci sa distribúciou produktov, a pod.

Od začiatku bol Logistický monitor prezentovaný ako otvorený projekt, na tvorbe ktorého sa môže zúčastniť každý, kto má záujem.

Čo sa doteraz podarilo

Skúsme zrekapitulovať, čo možno považovať za úspech počas existencie Logistického monitora:

- Vytvoril sa stabilný tím spolupracovníkov a prebieha pravidelná mesačná aktualizácia novín.
- Vznikol zaujímavý súbor pôvodných autor-ských príspevkov.
- Bolo pridelené číslo ISSN.
- Urobila sa úspešná prezentácia na logistických podujatiach na Slovensku, v Čechách a v Maďarsku.
- Noviny pomáhajú študentom a odborníkom pri štúdiu a vyhľadávaní informácií o logistike.
- Vzhľadom na úzku cieľovú skupinu sa dosiahla zaujímavá návštevnosť, ktorá sa ďalej zvyšuje.
- Vzástol záujem o logistiku na Slovensku, vznikli nové médiá a podujatia.

Čo sa (zatiaľ) nepodarilo

- Vytvoril skutočnú diskusiu, fórum logistiky, prekonal slovenskú uzavretosť a malú

ochotu verejne komunikovať; lepšie výsledky sú z prostredia Českej republiky.

- Užšie spolupracovať s praxou, získavať informácie o prebiehajúcich projektoch, získať podporu viacerých logistických organizácií.
- Dosiahnuť efektívnu spoluprácu so Zväzom logistiky a zasielateľstva Slovenskej republiky.
- Získať lepšiu medzinárodnú partnerskú spoluprácu.
- Lepšie selektovať zverejnené príspevky z pohľadu kvality.

Nové ciele

Budúce ciele, ktoré si Logistický monitor kladie, vychádzajú z dôvery v budúcnosť logistiky ako nástroja, pomocou ktorého možno znižovať výrobné náklady podnikov a udržať ich konkurenčnú schopnosť. Vnímanie logistiky ako nástroja konkurenčného boja je hlavným dôvodom, prečo jej treba venovať stále viac pozornosti. Stala sa významným dynamizujúcim nástrojom ekonomiky v globálnom prostredí. Systémové riešenia v logistike sa stávajú pre podniky konkurenčnou výhodou, ktorá im umožňuje pracovať efektívnejšie a prežiť.

Vhodné prostredie pre tieto procesy vytvára čoraz dokonalejšie technologické prostredie. Nikdy v doterajšej histórii ľudskej spoločnosti nebol taký jednoduchý a rýchly prístup k informáciám a taká jednoduchá ich vzájomná výmena, ako je to dnes. Proces nie je na konci, skôr na začiatku. Možnosť priebežného sledovania tovarových tokov, identifikácia tovarov pomocou rádiových čipov, GPS navigácia, zlacňujúci sa prenos informácií a ďalšie akcelerujúce faktory dávajú predpoklady a priestor pre špeciálne individuálne riešenia, ktoré boli doteraz nemožné.

Internetové noviny pre logistiku na Slovensku. Informácie z oblasti logistiky, monitor logistických periodik, publikácií, diskusia, názory, inzercia a iné...

ČO JE NOVÉ - AKTUÁLNE AKCIE Z OBLASTI LOGISTIKY.

17. 1. 2008 AKTUALIZÁCIA RUBRIK:

- konferencie a výstavy
- média monitor / logistický manažment
- informatika v logistike
- skladové systémy
- obalová technika
- premiestňovanie
- kontroling a kvalita
- prognózovanie, modelovanie
- autorské príspevky

Graf na pravej strane zobrazuje počet návštevníkov za jednotlivé mesiace roku 2007.

Delujeme sa za prejavenej priazeľ.

2617 4211 4653 7936 7454 10277 12446 13410 10665 10203 11277 16220

Jan Feb Mar Apr Máj Jún Júl Aug Sep Okt Nov Dec

-50%

ZĽAVA NA PLOŠNÚ INZERCIU - do konca januára 2008 platí pre inzertentov v Logistickom monitore 50% zľava (t.j. 10000,- SK) na ročnú prezentáciu v pravej časti obrazovky, prostredníctvom loga spoločnosti, ktoré bude prepojené na Vašu firemnú webovú stránku. Celoročnú prezentáciu získate za 10000,- SK + DPH.

e-mail: logistika@vsi.sk tel.: 041 / 562 00 88

Žilinská univerzita v Žiline, Katedra cestnej a mestskej dopravy Vás pozývajú na odborný seminár s medzinárodnou účasťou **NAKLADATEĽ A UPEVŇOVANIE NAKLADU V CESTNEJ NÁKLADNEJ DOPRAVE - LOGISCE 2008**. Seminár sa uskutoční 25. 1. 2008 v Žilinskej univerzite v Žiline, Stravovacie zariadenie ŽU, Nová Mensa, <http://www.fgpaas.uniza.sk/~logistika/LOGISCE2008.htm>

Zobrazte pozvánku.

Vážení operátori kombinovanej dopravy, zasielateľa a dopravcovia!

Dňa 1. 1. 2008 vstupuje do platnosti novelizované znenie výnosu 491/M-2006 v znení výnosu 3152/M-2007 o poskytovaní dotácií v kombinovanej doprave. Podstatou zmien je, že žiadosti o podporu bude možné podávať priebežne počas bežného rozpočtového roka vždy od 1. januára až do 31. augusta (doteraz to bolo jednorazovo do 31. marca). Žiadosti sa budú vyhodnocovať priebežne, tak ako budú prichádzať a podľa toho na skúšobný rok bude požadovaná podpora.

Čaká čítateľ...

SPOLUPRACOVNÍCI: COLSPEDIA s.r.o., ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE, Dopravný podnik TRANSPORT BAK SLOVAKIA, GSI SLOVAKIA, VÝTVARNÁ AGENTÚRA A1

A-TRANS

CROS LOG

COLPAX

KNÍHA ZOZNAMOV

GST

EAN

VÝTVARNÁ AGENTÚRA A1

COLSPEDIA